

Statsforvalteren i Agder

Agderskogbruket i tall

Skogstatistikk og skogfondsregnskap for 2023

Tittel : Agderskogbruket i tall
Dato : 22.3.2024
Forfatter : Landbruksavdelingen ved Statsforvalteren i Agder
Foto : Landbruksavdelingen ved Statsforvalteren i Agder

Emneord : Skogbruk, avvirkning, skogkultur, skogfond,
rentemidler, skogskader

Utgiver : Statsforvalteren i Agder

Antall sider : 29

Ansv. sign : Karl Gjermund Damli

Innhold

Skogbruket i Agder 2023.....	4
Avvirkning	5
Skogkulturarbeid.....	6
Tilskudd til skogkultur 2023	7
Ungskogpleieprosjektet på Agder 2023-2026	10
Ungskogpleieprosjektet gir resultater	11
Markberedning	12
Skader på skog	12
Juletre og pyntegrønt.....	15
Skogsbilvei.....	15
Skogbruksplanlegging	18
Aktivt skogbruk	18
Skogfond og rentemidler	20
Skogoppsyn Agder	23
Vedlegg	25
Agderskogbruket i et norsk perspektiv.....	28

Skogbruket i Agder 2023

Etter to år med rekordhøye tall for avvirking viser foreløpige tall en nedgang i hogsten på Agder i 2023. Plantetallene er stabile, mens det er gledelig å se markant økning ungskogpleieaktiviteten. Antall dekar utført ungskogpleie har økt med hele 46 prosent sammenlignet med fjoråret, og det er bare «unntaksåret» 2020 som i nyere tid kan vise til lignende tall.

Tømmermarkedet var rimelig stabilt gjennom hele året med svakt økende priser på omtrent alle sortiment mot slutten av året. Året startet med lange ventelister hos hogstentreprenørene, mens det høsten 2023, på tross av økte tømmerpriser og lave bilveilager, var relativt korte ordrelister hos flere entreprenører. Siste del av 2023 bød på drømmeforhold for tømmerhogst i store deler av Agder med kulde og nedbørsfattige dager og følgelig lite sporskader.

Det har i hele 2023 vært historisk høye priser på bjørk som vedtømmer. Dette har vært en bidragsyter til at det er rekordhøy hogst av vedtømmer i 2023 med drøye 75 000 kubikkmeter. Videre er det fint å se at det er en oppgang i leveranse av lauv til industrien med mer enn 13 000 kubikkmeter innmålt i 2023. Hogsten av både gran og furu gikk ned med snaue 10 prosent i 2023. Totalt ble det avvirket 856 936 kubikkmeter tømmer i 2023, en nedgang på nesten 5 prosent sammenlignet med 2022.

Agder har en betydelig tilvekst og hogspotensiale for lauv, da særlig bjørk, eik og osp. En viktig brems for lauvhogsten har vært muligheten for avsetning til en fornuftig pris. Med et hett vedmarked og påfølgende prisøkning på bjørketømmer samt en økende satsing på skjæring og bruk av lokalt lauvtømmer ligger det til rette for at vi kan hogge mer av den beregna årlige lauvtilveksten på over 300 000 kubikkmeter.

Avvirkning

Sammenlignet med 2022 viser tallene for tømmeravvirkning på Agder i 2023, i likhet med de nasjonale tallene, en liten nedgang. Skogeierne i Norge leverte 11,12 mill. kubikkmeter til industrien i 2023, ned fra 11,63 i 2022. I Agder endte tallene for 2023 på 856 936 kubikkmeter levert til industrien, en nedgang på omtrent 45 000 kubikkmeter eller omtrent fem prosent fra 2022.

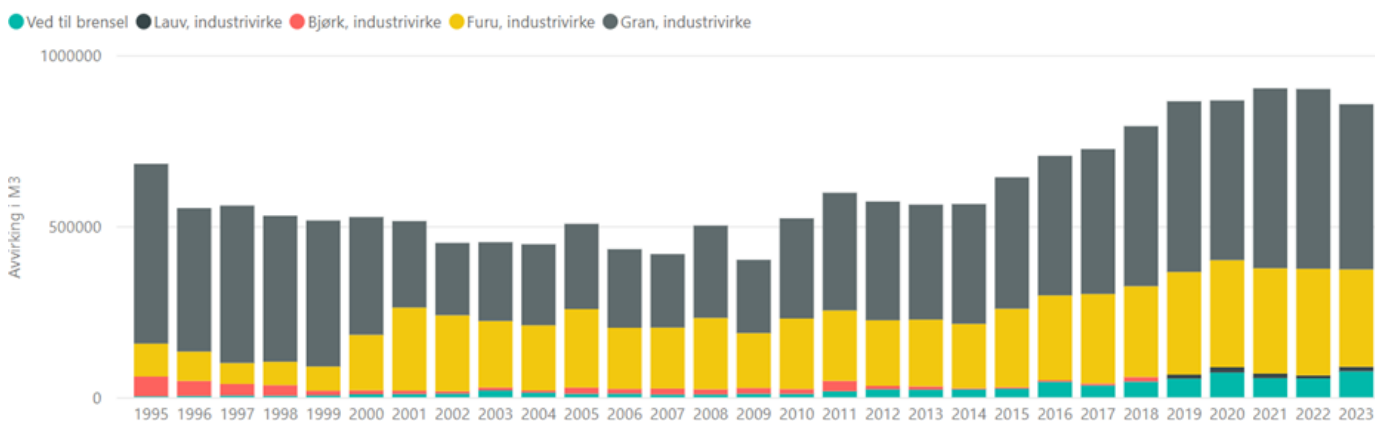
Som tidligere år stod grana for de største volumene med mer enn 483 000 kubikkmeter, mens det ble levert snaut 285 000 kubikkmeter furu fra Agderskogeierne. Sammenlignet med fjoråret reduserte skogeierne på Agder leveransen med drøyt 40 000 m³ og 25 000 m³ for henholdsvis gran og furu. Det var en oppgang i leveransene av lauv og vedtømmer på henholdsvis 49 og 38 prosent.

Bruttoverdien (salgsverdi) på tømmeret fra skogeierne på Agder var i 2023 på litt mer enn 450 mill. kroner, omtrent 13 mill. kroner mindre enn fjoråret. Dette tømmeret legger grunnlaget for en verdikjede for skog- og treprodukter på Agder som årlig omsetter for flere milliarder kroner og sysselsetter flere tusen arbeidere.

Tabell 1 Avvirkning av tømmer per kommune og totalt i Agder, 2023.

Kommune	Gran m3	Furu m3	Lauv,indus trvirke m3	Ved til brensel, m3	Sum avvirket	Bruttoverdi
4201 Risør	7 878	2 108	100	2 095	12 181	6 129 204
4202 Grimstad	16 124	4 659	235	1 837	22 855	12 375 908
4203 Arendal	9 249	4 916	242	3 984	18 391	8 925 343
4204 Kristiansand	39 021	28 175	3 409	6 270	76 875	40 860 395
4205 Lindesnes	85 111	33 400	1 315	12 398	132 224	72 086 573
4206 Farsund	10 602	990	348	817	12 757	6 998 975
4207 Flekkefjord	21 695	5 003	55	1 357	28 110	15 051 205
4211 Gjerstad	13 963	16 470	478	5 278	36 189	16 882 724
4212 Vegårshei	16 248	11 447	239	5 864	33 798	16 737 238
4213 Tvedestrand	15 359	7 545	1 531	5 482	29 917	15 098 554
4214 Froland	15 358	27 575	191	3 687	46 811	23 291 025
4215 Lillesand	6 823	7 302	1 571	1 274	16 970	8 714 441
4216 Birkenes	42 563	21 947	1 035	5 613	71 158	36 213 072
4217 Åmli	25 227	32 122	620	5 623	63 592	32 504 583
4218 Iveland	6 982	9 125	96	629	16 832	8 399 505
4219 Evje og Hornes	10 903	16 112	240	1 834	29 089	14 272 217
4220 Bygland	26 226	10 260	0	2 089	38 575	20 162 422
4221 Valle	3 354	1 926	0	17	5 297	3 064 548
4222 Bykle	1 760	1 517	0	52	3 329	1 734 442
4223 Vennesla	15 101	9 017	160	1 887	26 165	14 147 487
4224 Åseral	8 011	5 115	200	671	13 997	7 357 002
4225 Lyngdal	61 162	15 460	904	4 492	82 018	47 079 863
4226 Hægebostad	16 264	9 266	564	1 725	27 819	15 745 534
4227 Kvinesdal	5 763	2 386	44	528	8 721	4 700 031
4228 Sirdal	2 389	758	32	87	3 266	1 729 060
Totalt	483 136	284 601	13 609	75 590	856 936	450 261 351

Ved til brensel, Lauv, industrivirke, Bjørk, industrivirke, Furu, industrivirke og Gran, industrivirke av År

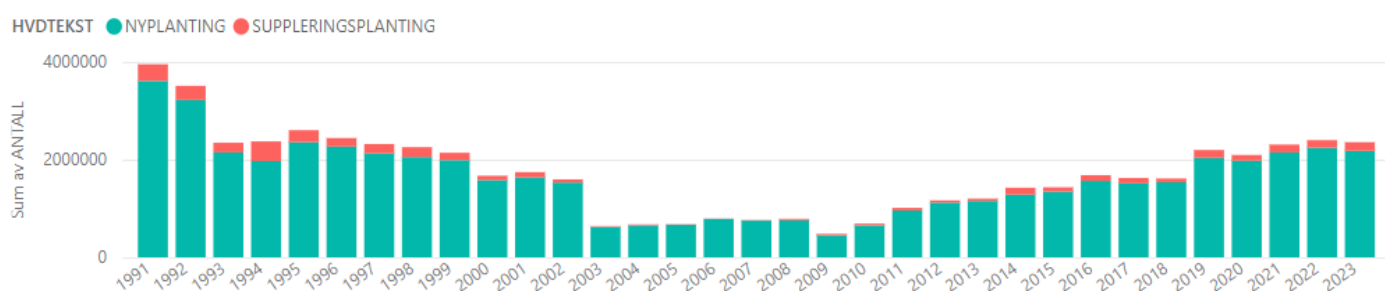

Figur 1 Utvikling i avvirkningen (m³) i Agder 1995–2023 fordelt på ved, lauv, furu og gran til industrielt formål.

Skogkulturarbeid

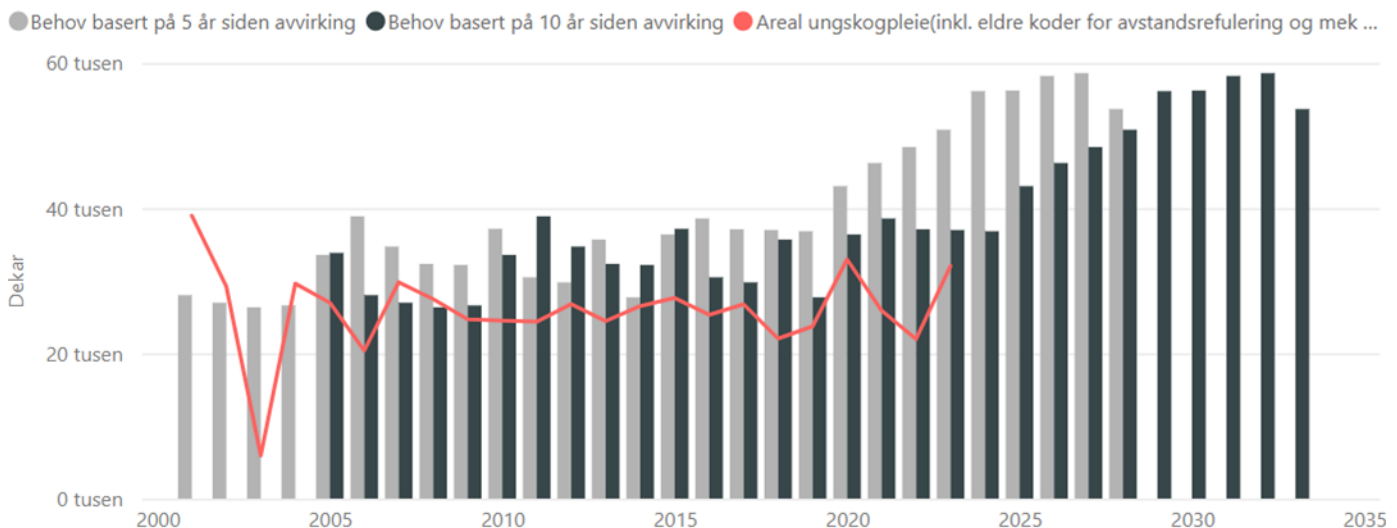
Økt avvirkning de siste årene og en høy granandel i vestre deler av fylket, tilsier et økt årlig behov for granplanter. Om en forutsetter 40–45 m³ per daa i snitt for granskogen, blir hogstareal 11 700 – 13 100 dekar. Plantebehov vil da være mellom 2,1 og 2,4 mill. planter totalt, forutsatt 180 planter per daa. Planteresultatene fra de siste tre årene indikerer at vi nærmer oss et akseptabelt nivå, men at det likevel bør økes noe. Skogplanting er et nasjonalt satsningsområde blant annet på grunn av skogens rolle i klimasammenheng. I 2023 ble det satt ut 45 mill. planter (nyplanting) på landsbasis, og Agders andel utgjorde 2,2 mill. planter (ca. 5 %).

Etter bærekraftforskriften er skogeier lovpålagt å sørge for tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst. Dette lovkravet følger kommunene opp gjennom foryngelseskontrollen og resultatkontroll. Det benyttes felles metodikk for disse kontrollene over hele landet. Landbruksdirektoratet ber Statsforvalteren tydeliggjøre kommunens kontrollansvar knyttet til foryngelsesplikten etter skogbruksloven. På grunn av arealbruksendringer, tynninger og ikke utførte kontroller, faller dessverre en del av kontrollflatene ut. Statsforvalteren registrerer fortsatt at enkelte ikke følger regelverket og sørger for tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst, eller planter tilstrekkelig antall planter etter granhogst.

Figur 2 Antall utsatte planter fra 1991 -2023 på Agder fordelt på nyplanting og suppleringsplanting.

Videre kan en som en følge av rask økning i hogsten i vest, samt nevnte etterslep forvente at behovet for ungskogpleie i årene fremover øker og arealet bør derfor opp i minimum 40 000 dekar årlig for å gi fremtidsskogen best mulig vilkår. Den største økningen bør være i de grandominerte områdene vest i fylket.

Figur 3 Estimert behov for ungsogpleie (antall dekar) fram til 2031. I dette estimatet er lagt til grunn 30 m³ per dekar for gran, 20 m³ per dekar for furu for å finne avvirket areal. Det er lagt til grunn at behov for 1,3 inngrep på granarealene og 2,3 inngrep med ungsogpleie for furuarealene som et snitt.

Tilskudd til skogkultur 2023

De samlede investeringene til skogkultur utgjorde 41,3 mill. kr i 2023. Dette er en økning på over 8 mill. kr fra 2022. Grunnet stor pågang for tilskuddsmidlene de siste årene, har alle kommunene måtte redusere tilskuddssats til skogeier. Tilskudd til nyplanting er gradvis redusert eller fjernet helt i mange kommuner. I 2023 prioriterte de fleste kommuner på Agder å øke tilskuddet til ungsogpleie med 10 prosentpoeng slik at tilskuddet til skogeier kom på 50 prosent.

Tabell 2 Tilskudd per formål 2023 (utbetalt fra Landbruksdirektoratet og inn til skogfondsregnskapet på Agder).

FMLTEKST	INNBKODE	INNBTEKST	TILSKUDD
DRIFT	2	NMSK-TILSKUDD	6 300,00
SKOGKULTUR M/SKF 85%	2	NMSK-TILSKUDD	10 725 107,00
SKOGKULTUR M/SKF 85%	3	KOMMUNALE TILSKUDD	592 565,00
SKOGKULTUR M/SKF 85%	A	Tettere planting	1 127 211,00
VEG M/SKF 85%	3	KOMMUNALE TILSKUDD	105 051,00
VEG M/SKF 85%	5	LUF-TILSKUDD	14 877 999,00
SKOGBRUKSPLAN	7	SKOGBRUKSPLAN-TILSK	4 233 415,00
TILB.BET. < 10 DA	7	SKOGBRUKSPLAN-TILSK	5 887,00

AGDER

I 2023 fikk Agder fikk tildelt 10 mill. kr i grunntildeling til skogkultur (NMSK). Ettersom aktiviteten på ungsogpleie hadde vært stor gjennom hele året, fikk Agder en tilleggsbevilgning på ca. 700 000 i NMSK-midler siden det fortsatt var behov for tilskuddsmidler til ungsogpleietiltak. Tilskudd til tettere planting kommer i tillegg og utløste et ytterligere tilskudd på 1,1 mill. kr til suppleringsplanting/tettere planting.

Tabell 3 Investeringer i skogkultur og tilskudd fra 2010-2023 i Agder (Investeringskostnader i skogkultur unntatt juletreproduksjon, pyntegrønt og inngjerding. Kommunale tilskudd er ikke innregnet).

År	Inversteringskostand i kr		Forbruk av statlige tilskudd i kr		Snitt tilskuddsprosent
2010	kr	12 201 985	kr	5 317 462	44 %
2011	kr	15 715 994	kr	6 015 612	38 %
2012	kr	20 423 499	kr	7 157 728	35 %
2013	kr	19 065 099	kr	6 188 328	32 %
2014	kr	20 356 877	kr	6 898 957	34 %
2015	kr	22 198 067	kr	7 615 348	34 %
2016	kr	23 982 884	kr	7 696 926	32 %
2017	kr	24 538 281	kr	7 632 579	31 %
2018	kr	21 807 864	kr	6 689 247	31 %
2019	kr	29 460 698	kr	8 284 748	28 %
2020	kr	33 261 294	kr	10 531 454	32 %
2021	kr	32 140 068	kr	9 874 596	31 %
2022	kr	33 278 043	kr	8 620 540	26 %
2023	kr	41 309 706	kr	11 852 318	29 %

I Agder ble det satt ut 2,36 mill. planter (nyplanting +suppleringsplanting) i 2023. Sammenliknet med 2022 ser vi en reduksjon på 3 % i antall utsatte nyplanter, men liten økning på antall utsatte suppleringsplanter. For 5 til 10 år siden ble det registrert mye snutebilleskader lokalt, men de siste årene er det kommet inn

færre tilbakemeldinger om snutebilleskader. Statsforvalteren tror at problemet er større enn hva som rapporteres inn.

Tabell 4 Skogkultur 2023 – nyplanting og suppleringsplanting

HVDTEKST Kommune	NYPLANTING						SUPPLERINGSPLANTING					
	ANTALL	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal	Kostnad per Antall	Antall per areal	ANTALL	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal	Kostnad per Antall	Antall per areal
4201 Risør	16 050	221	121 435	549	7,57	73	1 300	75	10 460	139	8,05	17
4202 Grimstad	61 325	577	375 202	650	6,12	106	18 795	204	107 352	526	5,71	92
4203 Arendal	42 650	355	301 775	850	7,08	120	5 350	72	40 760	566	7,62	74
4204 Kristiansand	89 927	606	708 571	1169	7,88	148	17 645	296	144 545	488	8,19	60
4205 Lindesnes	523 525	2 755	4 097 601	1487	7,83	190	50 745	965	433 391	449	8,54	53
4206 Farsund	59 765	290	488 261	1684	8,17	206	2 250	30	21 675	723	9,63	75
4207 Flekkefjord	21 200	175	155 380	888	7,33	121	280	10	2 320	232	8,29	28
4211 Gjerstad	24 650	489	185 480	379	7,52	50						
4212 Vegårshei	67 250	789	530 560	672	7,89	85	2 700	65	26 625	410	9,86	42
4213 Tvedestrand	30 600	228	178 845	784	5,84	134	1 500	34	10 150	299	6,77	44
4214 Froland	37 600	342	239 765	701	6,38	110	300	10	1 350	135	4,50	30
4215 Lillesand	7 350	40	52 773	1319	7,18	184	650	15	4 615	308	7,10	43
4216 Birkenes	186 910	1 725	1 455 000	843	7,78	108	14 998	175	127 940	731	8,53	86
4217 Åmli	88 450	631	701 653	1112	7,93	140	10 300	140	85 095	608	8,26	74
4218 Iveland	18 000	156	152 950	980	8,50	115	1 500	54	12 750	236	8,50	28
4219 Evje og Hornes	42 500	290	345 269	1191	8,12	147	9 000	123	83 084	675	9,23	73
4220 Bygland	111 700	687	919 320	1338	8,23	163	800	27	7 620	282	9,53	30
4221 Væle	27 900	161	221 750	1377	7,95	173						
4222 Bykle	18 000	205	141 750	691	7,88	88						
4223 Vennesla	128 260	809	978 851	1211	7,64	159	8 550	130	73 305	564	8,57	66
4224 Åseral	17 200	103	137 300	1333	7,98	167						
4225 Lyngdal	313 480	1 688	2 519 245	1492	8,04	186	11 190	118	98 154	832	8,77	95
4226 Hægebostad	148 780	938	1 255 049	1338	8,44	159	13 550	297	171 068	576	12,62	46
4227 Kvinesdal	66 520	356	577 385	1622	8,68	187	6 180	93	54 255	583	8,78	66
4228 Sirdal	28 800	162	230 400	1422	8,00	178						
Totalt	2 178 392	14 778	17 072 569	1155	7,84	147	177 583	2 933	1 516 514	517	8,54	61

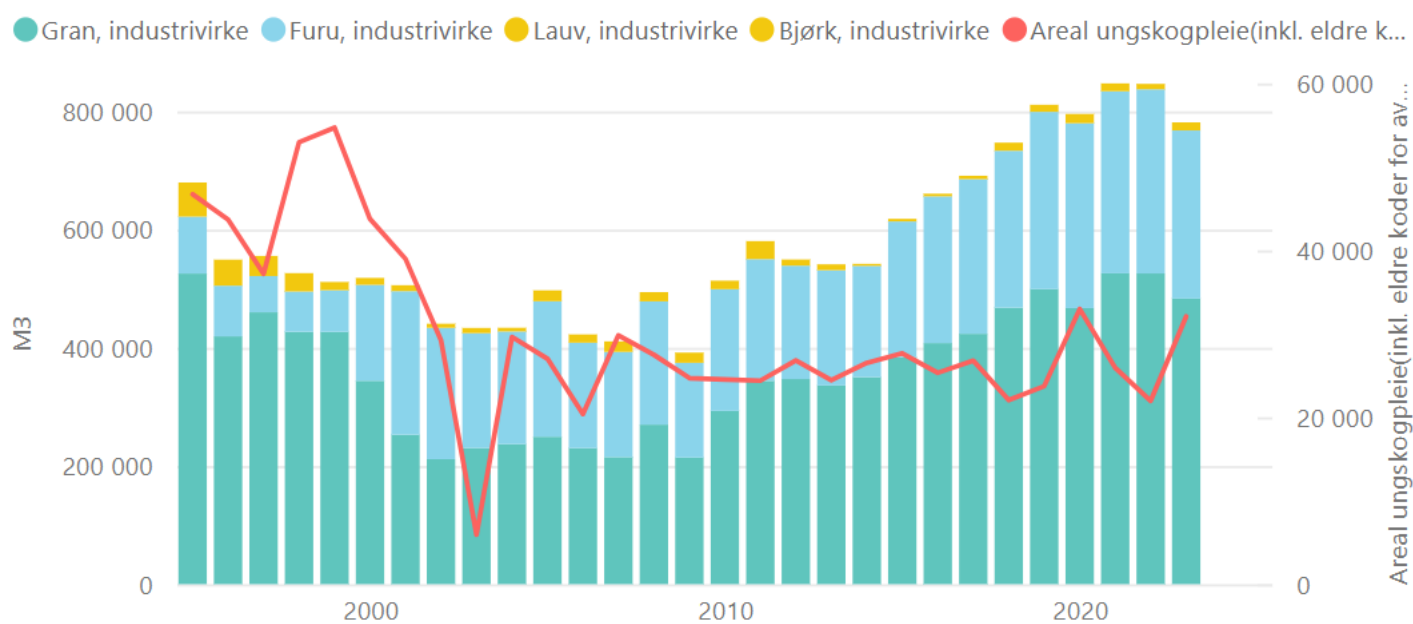
Skogeieren utførte 36 prosent av nyplantearbeidet i 2023, mens entreprenør/innleid arbeidskraft utgjorde 64 prosent.

Planting og ungsogspleie er av de mest lønnsomme tiltak skogeiere kan gjøre. Ungsogspleie til rett tid, sikrer tidligere investeringer i planting, og bidrar til en bedre produksjon og kvalitet på fremtidsskogen. Skal man klare å produsere virke med bra kvalitet fremover, er det viktig å øke arealet som det utføres ungsogspleie på.

På eiendomsnivå bør skogeier prioritere de beste bonitetene. Ungskogpleie er en lønnsom og viktig investering, både med tanke på økonomi og klima, likevel har det over tid blitt utført for lite ungsogpleie på Agder og i resten av landet.

I 2023 ble det på landsbasis utført ca. 271 000 dekar med ungsogpleie. Agders andel utgjorde 32 000 dekar eller 12 prosent. Dette er en økning på 46 prosent fra 2022, og det viser at Ungskogpleieprosjektet har hatt god effekt i alle kommunene på Agder. Størst andel av ungsogpleien på Agder blir fortsatt utført i de gamle Aust-Agder-kommunene, med Vegårshei (3277 daa), Åmli (3180 daa), Birkenes (2820 daa), Froland (2283 daa) og Gjerstad (2210 daa) i toppen. Selv om Lindesnes kommune topper lista med 4764 dekar, er det fortsatt for lav aktivitet i kommunene i gamle Vest-Agder.

Figur 4 Avvirkning fra 1995-2023 fordelt på treslag, utført ungsogpleie i antall dekar vist med rød linje.

Ungskogpleieprosjektet på Agder 2023-2026

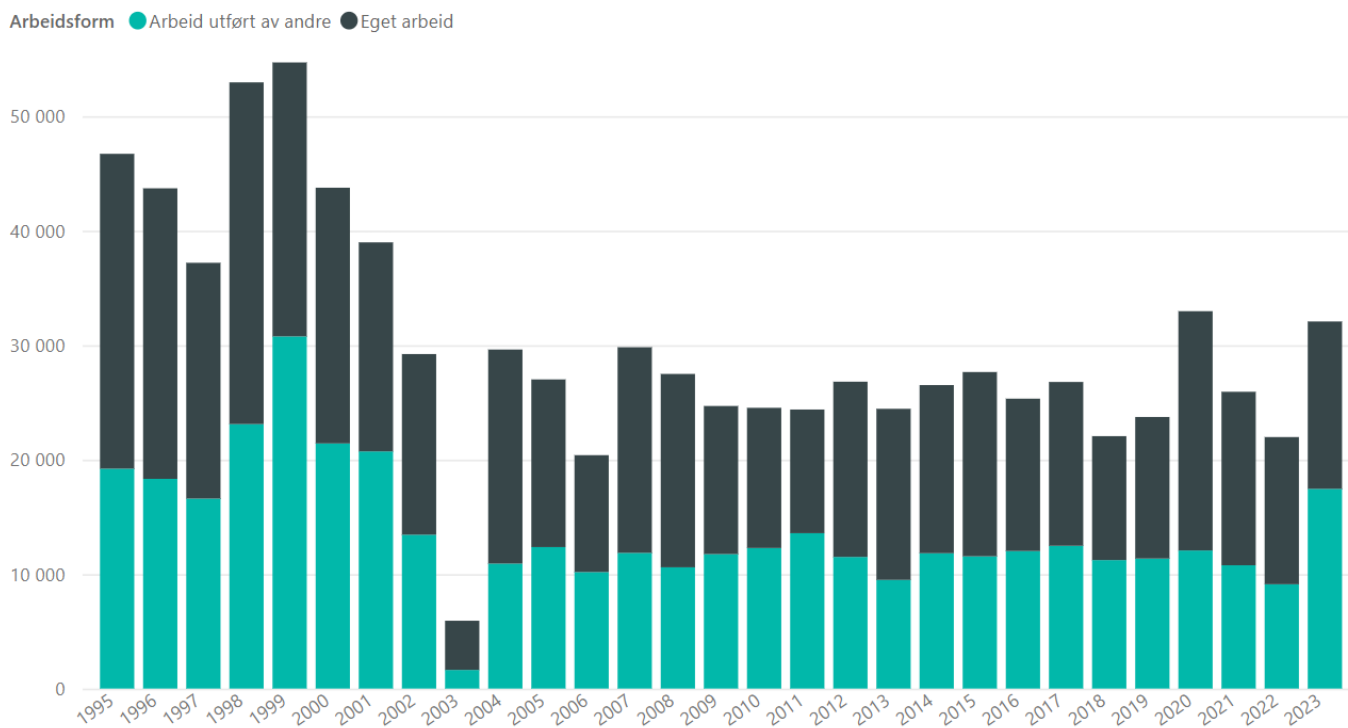
Konsekvensene av redusert ungsogpleieaktivitet er store for fremtidsskogen, både med tanke på kvaliteten på tømmeret ved sluttavvirking, volum og tilvekst, friluftslivsvennlighet og ikke minst karbonbinding. I vestre del av Agder ble store arealer av relativt god bonitet (godt vekstpotensial) tilplanta med gran på 50- og 60-tallet og utover. Nå hogges denne grana i stadig økende grad, og det er viktig at en i årene etter planting følger opp med ungsogpleie. Framskrivninger utført av landbruksavdelingen hos Statsforvalteren antyder et enormt etterslep innen få år om ikke noe blir gjort.

Høsten 2022 bestemte aktørene i primærskogbruket, AT Skog og Nortømmer, sammen med Agder fylkeskommune, kommunene og Statsforvalteren i Agder at noe måtte gjøres med den lave aktiviteten innen ungsogpleie. Det ble utarbeidet en prosjektbeskrivelse med finansieringsplan, og i løpet av vinteren 2023 ble Jannicke Modell Røhmen ansatt som prosjektleder i en 30 prosent stilling. Prosjektleder er ansatt i AT Skog, men rapporterer til styringsgruppe som består av alle de nevnte aktørene.

I første omgang er ungsogpleieprosjektet tenkt som et treårig prosjekt, og prosjektleder skal blant annet bidra til og sørge for å:

- gjennomføre kurs for entreprenører og skogeiere
- generell informasjonsvirksomhet for å øke ungsogpleieaktiviteten

- bidra til rekruttering av lokal arbeidskraft mm.

Figur 5 Antall dekar utført ungskogpleie på Agder fra 1995-2023 fordelt på arbeidsform. Agder har stor andel eget arbeid sammenliknet med resten av landet.

Ungskogpleieprosjektet gir resultater

Trenden med nedadgående aktivitet i ungslogen ble snudd i 2023, og arealet økte med nesten 50 % sammenliknet med 2022. – Dette er bra for fremtidsskogen, sier landbruksdirektør Tore Haugum og viser til økningen i ungskogpleia siste året. Nå er det viktig at det grunnlaget som legges gjennom dette prosjektet tas med videre av alle aktørene i årene fremover. Trykket på ungskogpleie må opprettholdes.

Prosjektleder Jannicke Modell Røhmen med ryddesag. Foto: Stine Solbakken, AT Skog

Tabell 5 Skogkultur 2023 – etterarbeid (kjemisk etterbehandling, suppleringsplanting og ungskogpleie).

HVDTEKST Kommune	KJEM.BEH. ETTERARB.			SUPPLERINGSPLANTING			UNGSKOGPLEIE		
	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal
4201 Risør	8	3 100	388	75	10 460	139	556	286 397	515
4202 Grimstad				204	107 352	526	1 050	653 832	623
4203 Arendal	20	3 980	199	72	40 760	566	1 167	745 960	639
4204 Kristiansand	92	46 750	508	296	144 545	488	1 845	1 156 994	627
4205 Lindesnes	25	4 800	192	965	433 391	449	4 764	2 787 549	585
4206 Farsund				30	21 675	723	533	323 373	607
4207 Flekkefjord				10	2 320	232	136	91 778	675
4211 Gjerstad	36	16 200	450				2 210	1 215 424	550
4212 Vegårshei				65	26 625	410	3 277	1 672 010	510
4213 Tvedestrand	1	550	550	34	10 150	299	772	526 080	681
4214 Froland				10	1 350	135	2 283	1 109 889	486
4215 Lillesand				15	4 615	308	299	203 715	681
4216 Birkenes	16	7 625	477	175	127 940	731	2 820	1 538 896	546
4217 Åmli				140	85 095	608	3 180	1 686 095	530
4218 Iveland				54	12 750	236	966	369 997	383
4219 Evje og Hornes				123	83 084	675	1 694	630 381	372
4220 Bygland	117	52 645	450	27	7 620	282	805	436 574	542
4221 Valle							177	101 840	575
4223 Vennesla				130	73 305	564	1 322	656 055	496
4224 Åseral							244	91 883	377
4225 Lyngdal				118	98 154	832	993	585 424	590
4226 Hægebostad				297	171 068	576	383	252 476	659
4227 Kvinesdal				93	54 255	583	396	208 200	526
4228 Sirdal							197	119 617	607
Totalt	315	135 650	431	2 933	1 516 514	517	32 069	17 450 436	544

Markberedning

I 2023 ble det markberedt 7424 dekar på Agder. Dette er en økning på omtrent 1354 dekar fra 2022.

Tabell 6 Markberedning 2023

4201 Risør	46	16 900	367
4202 Grimstad	25	14 550	582
4204 Kristiansand	1 280	719 713	562
4205 Lindesnes	1 231	748 826	608
4206 Farsund	45	27 500	611
4211 Gjerstad	42	25 400	605
4212 Vegårshei	319	115 650	363
4214 Froland	694	396 950	572
4216 Birkenes	485	244 400	504
4217 Åmli	327	143 650	439
4218 Iveland	854	408 993	479
4219 Evje og Hornes	125	83 830	671
4220 Bygland	657	253 190	385
4221 Valle	66	43 460	658
4223 Vennesla	721	351 647	488
4225 Lyngdal	414	221 175	534
4226 Hægebostad	30	23 100	770
4228 Sirdal	63	33 523	532
Totalt	7 424	3 872 457	522

Markberedning (og rett plantebehandling) er det tiltaket som både svensk og norsk skogforskning peker på gir best resultat. Areal med markberedning på både gran- og furumark bør økes i vestre deler av Agder.

Skader på skog

Stor granbarkbille (*Ips typographus* L.) er et av få insekter i Norge som kan drepe friske vokse grantrær dersom populasjonen er store nok. Stor granbarkbille formerer seg først og fremst i ferske vindfall og andre former for døde og svekkede grantrær. Når det er lite biller er ikke billene og deres medfølgende blåvedsopper i stand til å kolonisere og drepe levende trær, fordi trærne er beskyttet av ulike forsvarsmekanismer (Krokene 2015).

Barkbilleovervåkingen er et redskap for å varsle skogforvaltningen når barkbillebestandene er store og

risikoen for skogskader øker. Kommunes oppgaver i overvåkingen er hjemlet §9 i skogloven, og i Agder settes det årlig ut feller i Vegårshei, Grimstad, Birkenes, Bygland, Vennesla, Hægebostad og gamle Mandal

og Marnardal kommuners grenser. For 2023 ble barkbilleovervåkingen utvidet med to kommuner vest i Agder for å fange opp utviklingen vestover der det ikke har vært gjennomført fellefangst tidligere.

Barkbillefeller i Lindesnes kommune. De tømmeres fire ganger i sesongen, foto: Arnar Christian Aas

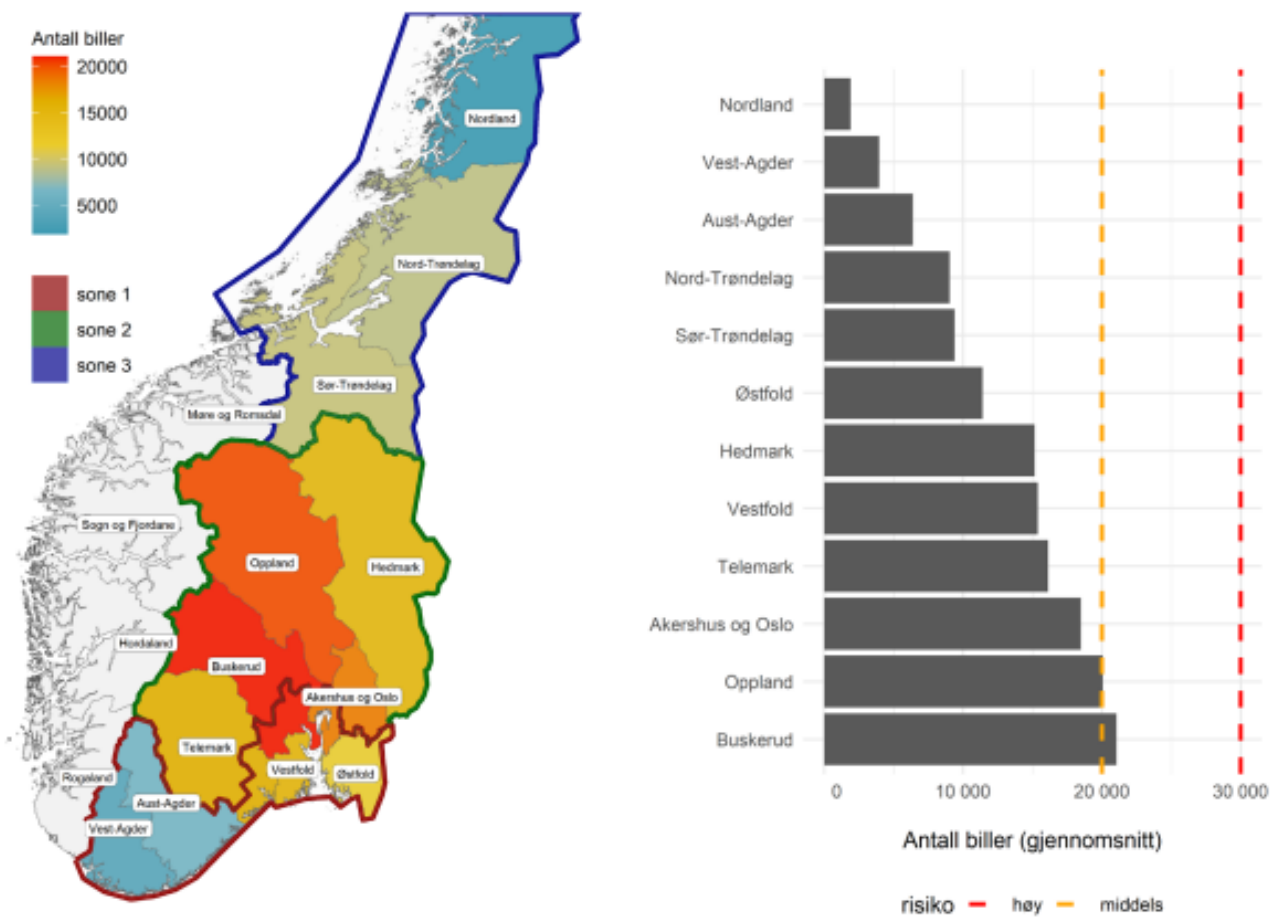
NIBIO skriver i sin Barkbillerapport for 2023 at nivået av biller var stigende over nesten hele landet. Vi ser at fellene som er plassert i gamle Aust-Agder har flere biller i snitt per tømming enn i gamle Vest-Agder, men det var ingen tegn til et vesentlig barkbilleangrep selv om våren var til dels svært tørr.

[NIBIO RAPPORT 2023 9 135.pdf \(unit.no\)](#)

[Kilden - skogportal \(nibio.no\)](#)

I NIBIOS karttjeneste Skogportalen publiseres løpende resultater fra årets fellefangster.

Landbruksdirektoratet og NIBIO har utarbeidet en skogfaglig beredskapsplan for å håndtere større utbrudd. Les mer om beredskapsplanen, hvordan kjenne igjen barkbilleangrep og prioriteringsliste for hogst: [Barkbilleberedskap - Landbruksdirektoratet](#)

Figur 1. Fangster av stor granbarkbille per fylke i 2023. Gjennomsnittlig antall biller fanget per felle i hvert fylke vises med ulike fargekoder i kartet. Vi bruker fylkesinndelingen fra før sammenslåingene etter 2017. Kartet viser også soneinndelingen som benyttes i overvåkingen. Nivået for høy risiko for omfattende barkbilleskade er basert på fangstene i de hardest rammede kommunene mot slutten av barkbilleutbruddet på 1970-tallet (30 000 biller per felle) og middels risiko er satt til 66 % av denne verdien (20 000 biller).

Figur 6 Fellefangst av stor granbarkbille per fylke i 2023, hentet fra NIBO rapport 2023 vol. 9, nr.135 side 19.

Gransnutebiller (*Hylobius abietis*) er en vanlig skadegjører i gran- og furuplantefelt i Norge. Gransnutebiller gjør næringsgnag på barken og røttene til de små skogplantene, noe som kan bli et kostbart problem dersom planteavgangen blir stor. Snutebilleskader finnes i begge fylkene, men det er flere og større skader jo lenger vest en kommer. Lokalt er det fortsatt store snutebilleskader, men vi ser en nedgang i innmeldte felter med mye avgang til tross for at hogstaktiviteten er stor. Bruk av store, vitale planter kombinert med markberedning er anbefalt. Alternativt må en vente 3 år etter hogst før en planter, men da øker utfordringen med konkurrerende vegetasjon. Å plante til flata i etapper kan være en mulighet, spesielt dersom nærliggende og nye ferske hogstflater har hatt billeangrep. Mindre hogstflater og bedre arrondering av flatene kan begrense skadene ettersom billene får alternativ føde fra bark, røtter og krone fra de større trærne.

Juletre og pyntegrønt

Produksjon av juletre- og pyntegrønt har gjennom flere år vært sett på som en potensiell vekstnæring i Agder. Der det tidligere var importen som var den største konkurrenten er det nå plasttrær som er juletrenæringas største konkurrent. Det importeres fortsatt en del trær fra Danmark, men også der har produsentene hatt noen tøffe år og arealer har gått ut av drift.

Det vanlige har vært rimelig sykliske svingninger i sluttmarkedet for juletrær med ett-/toårige topper og bunner omtrent hvert 8-10 år, altså omtrent sammenfallende med et omløp for et juletrebestand. Denne gangen har bunnen vart lengre og mye tyder på at det er konkurransen fra plast som er hovedårsaken. Forutsatt at plastandelen flater noe ut forventer produsentene et bedre marked de kommende årene.

Det antas at Agderprodusentene høster mellom 15 og 20 000 juletre årlig. Antall juletre innmeldt i virkesdatabasen har de siste årene lugget rundt 10 000 trær. Ca. 1/3 av dette selges på engrosmarkedet, mens resten selges på detaljmarkedet. Noen velger også å selge direkte fra gården. Vanligste arter er vanlig gran, Nordmannsgran og Fjelledelgran.

Det er to store avtagere av pyntegrønt i Agder og begge kunne omsatt ytterligere volumer av pyntegrønt. Også denne delen av næringa er utsatt for press fra importert vare, men ferskheten til norsk vare gir denne en stor fordel i sluttmarkedet. Mye av den norskproduserte varen holder også en høy kvalitet når det gjelder farge, tetthet mm. Mesteparten av pyntegrønt produksjonen nasjonalt foregår vest i fylket, og det er altså et potensial for økt produksjon. Gledelig er det at en har sett noen nye yngre produsenter. Nobel er størst, mens sypress er nest viktigste art. Prisene på pyntegrønt har gått noe opp siste året. I 2023 ble det innmeldt drøyt 120 tonn pyntegrønt til virkesdatabasen.

Skogfondordningen er svært gunstig for juletre- og pyntegrøntproduksjon (som for ordinær skogproduksjon). Flere av skogeierne som driver med juletre og pyntegrønt benytter mulighetene som ligger i ordningen, og denne bør benyttes av enda flere. Gjennom blant annet organisasjonen Agder Juletre kan nye skogeiere som vurderer slike produksjoner få faglig bistand.

Skogsbilvei

Interessen for ny- og ombygging av skogsveier i Agder holder seg på et høyt nivå. De tre siste årene har investeringene vært mellom 36–59 mill. kr årlig. Økningen er i tråd med politiske signaler om satsning på økt skogsveibygging. Skogeiers egne midler i investeringene var 27,2 mill. kr i 2023. I østre og midtre del av

fylket er det behov for betydelig ombygging av skogsveinettet, mens det i vestre del av fylket fortsatt er behov for nybygging for å bedre dekning av skogsbil- og traktorveinettet.

Skogsbilveinettet kan en del plasser erstatte enklere traktorveier, og traktorveinettet burde i flere områder hatt bedre dekning. Det største investeringsbehovet ligger trolig allikevel i oppgradering av standard og oppussing av eksisterende veianlegg. Med den økende interessen for skogsveibyggning i fylket, har Statsforvalteren meldt om et økende behov for tilskuddsmidler til landsdelen, tilsvarende 15-20 mill. kr per år fremover. De siste årene er det flere kommuner som ikke har hatt midler til å gi tilskudd til traktorveier. Det er ønskelig at forvaltningen kan klare å opprettholde statstilskuddet til den tilvendte tilskuddsprosent til skogeier (40 prosent til bilvei og 25 prosent til traktorvei).

Agder har gjennom mange år nå hatt en sertifisert veiplanlegger, Terje Asdal, til å sørge for detaljplanleggingen av alle nye skogsbilveier, samt en del traktorveier. Det ble i 2021 utdannet ytterligere en veiplanlegger gjennom Skogkurs, Terje Abusdal (Nortømmer). Veiplanleggere har uten tvil styrket kvaliteten på de prioriterte anleggene. Veiplanleggernes kompetanse i faget gir også et lagt bedre kunnskapsgrunnlag for de kommunalt ansvarlige underveis i prosess fra søknad til ferdig bygget anlegg.

Fra 2007 til og med 2019 hadde Fylkesmannen ansvar for tilskuddsforvaltningen for alle landbruksveiene i Vest- og Aust-Agder. I felles retningslinjer for prioritering av tilskudd til skogsveier i Agderfylkene, var det en tydelig satsning på hovedatkomstveier og felles bilveianlegg i veiklasse 3, 4 og 7. Etter regionreformen 01.01.2020 fikk kommunene overført ansvaret for tilskuddsforvaltningen av skogsveier. Hver kommune har etter dette utarbeidet egne retningslinjer for prioritering av tilskuddene, de aller fleste med samme prioritering som Fylkesmannen tidligere hadde.

Etter regionreformen deler Statsforvalteren tilskuddsrammer videre ut til kommunene basert på behov og fordelingsnøkkel. Behovet skal føres i Veibanken i ØKS. Skogbruksansvarlige prioriterte og fordelte disse midlene (samt eventuelle kommunale tilskudd) videre til enkelte anlegg i egen kommune. Statsforvalteren i Agder fikk i 2023 tildelt 11,9 mill. kr i ordinær tildeling. Statsforvalteren fikk siden innvilget søknader om ekstrabevilgning fra Landbruksdirektoratet på totalt 2,05 mill. kr utover året. I tillegg ble det omdisponert

kr 286 000 fra skogbruksplanmidler og 67 000 fra NMSK skogkultur. Totalt ble det bevilget 14,3 mill. kr i statstilskudd til nye anlegg i 2023.

Tabell 7 Investeringer i skogsveier 2023.

Veitype	Med tilskudd		Gj. snitt i prosent	Uten tilskudd		Sum
	Kostnad i kr	Tilskudd i kr		Kostnad i kr	Kostnad i kr	
Bilveier	34 780 130	12 694 929	37	1 414 848	36 194 978	
Traktorveier	7 891 756	2 109 484	27	14 924 876	22 816 632	
Sum 2023	42 671 886	14 804 413	33	16 339 724	59 011 610	
Sum 2022	33 057 835	10 012 209	30	3 505 817	36 563 652	
Sum 2021	41 760 493	14 575	33	5 341 999	47 102 492	

Totalt ble det investert nesten 60 mill. kr til skogsveier i Agder i 2023, se tabell 7. Det aller vesentligste av dette gikk til skogsbilveier. For tilskuddsveiene går det mer midler til bilveier enn traktorveier, mens traktorveier dominerer blant veier bygget uten statstilskudd. Søknader og bygging av skogsveier i 2023 var på samme nivå som det rekordhøye nivå i 2020 og 2021. Behovet var langt større enn tilskuddsrammene rakk til, og medførte utfordringer med å få nok statstilskudd til landsdelen. Tilskuddet til bilveier i klasse 3, 4 og (5 noen få veier) endte i gjennomsnitt på 37 prosent i 2023. For traktorveier v.kl. 7 endte tilskuddet på 26 prosent i 2023, samt at det i veldig mange kommuner ikke ble gitt tilskudd til v.kl. 7.

Byggekostnadene i Agder er relativt høye grunnet krevende topografi med mye fjell, se tabell 8. Gjennom mange år har Fylkesmennene i de gamle Agderfylkene krevd bruk av sprengt stein for økt stabilitet i veien – noe som har vært en vellykket strategi. Priser for veibygging hos entreprenørene varierer blant annet med tilgang på andre byggeprosjekter, og har økt ytterligere de siste år. Statistikk over anleggskostnadene blir noe misvisende grunnet at veier er påbegynt og avsluttet ulike år.

Skogfondsregnskapene for Agder viser at det ble brukt 41,5 mill. kr fra skogfondsmidler til veiinvesteringer i 2023. Dette er en liten økning fra fjoråret.

Det ligger en stor utfordring i å opprettholde kvaliteten på den delen av skogsbilveinettet som er bygd med en tilfredsstillende standard ved anleggstidspunkt. Til vedlikehold av skogsbilveier i Agder ble det brukt 4,89 mill. kr jf. skogfondregnskapet i 2023, noe som er en økning på ca. 1,2 mill. kr sammenliknet med 2022. Investeringene i veivedlikehold er for lave, og bør økes i årene som kommer.

Tabell 8 Ferdig bygde landbruksveier 2023 med statstilskudd.

Snittkostnad veibygging 2023	Lengde	Kostnad	Kr pr m
Bilveier nyanlegg	11 631	11 846 394	1019
Bilveier ombygging	27 704	22 933 736	828
Traktorveier nyanlegg	6 069	4 220 991	696
Traktorveier ombygging	5 251	3 670 764	699

Tabell 8 viser ferdig bygde landbruksveier med statstilskudd. I 2023 ble ferdigstilt 11,6 km nye skogsbilveier, og ombygd 27,7 km skogsbilvei. Det ble videre ferdigstilt 6,1 km nye traktorveier samt ombygget 5,2 km traktorvei. Traktorveier i denne tabellen betyr tunge traktorveier (veiklasse 7).

Tabell 9 Ferdig bygde landbruksveier 2023 uten statstilskudd.

Snittkostnad veibygging 2023	Lengde	Kostnad	Kr pr m
Bilveier nyanlegg	2 258	1 174 207	520
Bilveier ombygging	1 098	240 641	219
Traktorveier nyanlegg	39 547	11 360 155	287
Traktorveier ombygging	9 703	3 564 721	367

Tabell 9 viser ferdig bygde landbruksveier uten statstilskudd. Traktorvei i denne tabellen er i hovedsak lettere traktorveier (veiklasse 8 og enkle veier). Bilveier er veiklasse 3, 4 og 5. Det er nybygget 2,25 km skogsbilvei, og 39,5 km traktorvei, samt ombygget 1,1 km bilvei og 9,7 km traktorvei uten statstilskudd i løpet av 2023. Agder er blant de fylkene med høyeste andel av traktorveier bygget uten tilskudd (det meste i veiklasse 8) i landet. Veiklasse 8 bygges gjerne ut fra kortsiktige økonomiske vurderinger av skogeier.

Skogbruksplanlegging

I 2023 ble det ikke igangsatt noen nye skogbruksplanprosjekt i Agder, men det var pågående prosjekter i gamle Songdalen kommune, Farsund, Hægebostad, Flekkefjord, og gamle Lyngdal kommuner.

Aktivt skogbruk

I 2023 ble det holdt 83 kurs, noe som kan betegnes som et høyt og godt nivå på Agder. Som tidligere har de fleste kursene gått på hogst og hogstteknikk, motorsag, og dokumentert opplæring. Antall PEFC-kurs økte markant i 2023 grunnet krav om fornyet dokumentert opplæring i ny PEFC-skogstandard. Det er positivt at det ble avholdt 12 ungsogpleiekurs i fjor, en dobling sammenlignet med 2022. Kurs innen skogfond bør også langt flere skogeiere delta på. Vi anmoder skogeiere om å ta kontakt med sitt lokale skogeierlag, kommune eller Skogkurs sine instruktører om en ønsker kurs lokalt. Mer informasjon på www.skogkurs.no

Tabell 10 Kursoversikt holt av Skogkurs 2023.

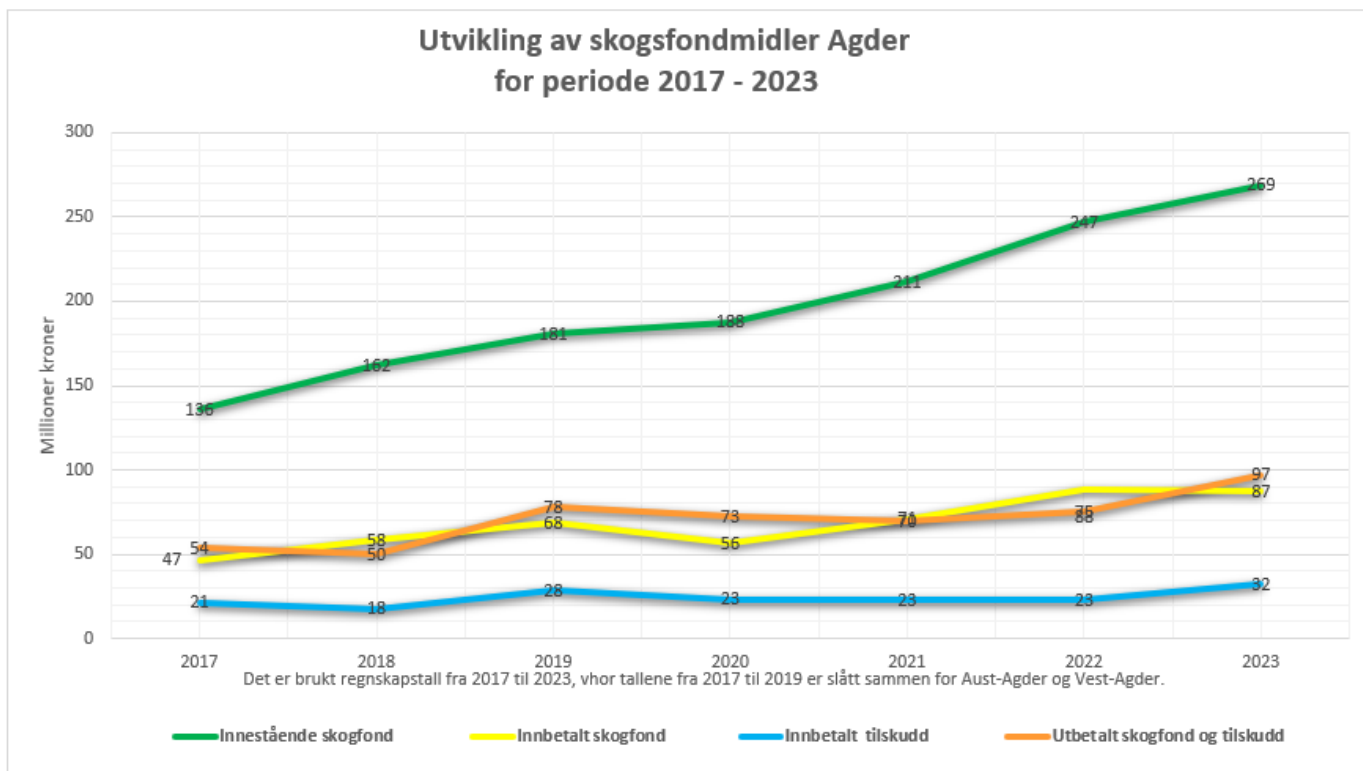
Type kurs	Antall kurs Agder
Motorsag vedlikehold/ hogstteknikk	47
PEFC skogstandard	15
Ungskogpleie	12
Foryngelse	5
Skogfond	1
Leie av instruktør	3
Sum 2023	83
Sum 2022	65
Sum 2021	67
Sum 2020	49

Skogfond og rentemidler

I starten av 2023 hadde skogeierne i Agder 246,5 mill. kr totalt innestående skogfond. Bruttoverdien av innmålte virke i Agder i 2023 endte på 453 mill. kr, og med et gjennomsnittlig skogfondstrekk på 19 prosent ble det innbetalt 87 mill. kr i skogfond. Gjennomsnittlig skogfondstrekk for landet er 16 prosent.

Det ble innbetalt stats- og kommunetilskudd på 31,6 mill. kr i 2023. De totale utbetalingene (skogfond, frigitte midler og tilskudd) lå på 96,5 mill. kr. Det førte til at totalt innestående skogfond økte med 22 mill. kr i løpet av året.

Figur 7 Innestående skogfond (UB, utgående balanse), innbetalt skogfond, innbetalt tilskudd og sum utbetalt.

På slutten av året hadde skogeierne i Agder totalt 268,6 millioner kroner innestående skogfond. Det er naturlig at innestående skogfond øker i perioder med økt hogstaktivitet. Dette gir et godt grunnlag for å gjennomføre investeringer i skogen i årene som kommer.

Omløpshastigheten på skogfondet er et relevant mål, det vil si tiden det tar fra skogeierne setter pengene inn på skogfondskontoen, til de realiseres i konkrete skogbrukstiltak. På Agder ligger omløpshastigheten på drøye fire år, noe som er lavere enn landsgjennomsnittet på fire og et halvt år. Dette viser at skogeierne på Agder er kjappere til å reinvestere i skogen enn landsgjennomsnittet.

Resultat- og balanseregnskap for skogfond- og rentemidlene for Agder 2023

Skogfonds- og rentemiddelregnskap per 31.12.2023 for AGDER

<u>RESULTAT</u>	<u>Noter</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
INNBETALINGER			
SKOGFOND			
Innbetalt skogfond	2	(86 914 157,00)	(87 931 051,00)
Innbetalt skog u/10 da	2	(37 969,00)	(40 126,00)
Innbetalt tilskudd	2	(31 667 235,00)	(22 742 898,00)
RENTEMIDLER			
Innvunne renter	3	(12 036 676,25)	(3 859 072,25)
Andre inntekter	3	(62 059,60)	(2 818,00)
Hentet fra prosjekt	3	(5 000,00)	0,00
		<u>(130 723 096,85)</u>	<u>(114 575 965,25)</u>
UTBETALINGER			
SKOGFOND			
Utbetalt	2	96 535 153,14	75 339 637,10
RENTEMIDLER			
Utbetalinger	3	1 623 267,02	500 298,83
Overført fylke, Ldir, andelslag	3	1 877 015,00	1 011 400,00
Satt av til prosjekt	3	250 000,00	0,00
		<u>100 285 435,16</u>	<u>76 851 335,93</u>
ANDRE INN- OG UTBETALINGER			
PROSJEKT			
Overført til prosjekt		(250 000,00)	0,00
Utbetalt fra prosjekt		5 000,00	0,00
		<u>(245 000,00)</u>	<u>0,00</u>
ARSRESULTAT		<u>(30 682 661,69)</u>	<u>(37 724 629,32)</u>
BALANSE			
EIENDELER			
BANKINNSKUDD			
4200 SPAREBANKEN SØR BRUKSKONTO		5 476 476,75	20 213 318,40
4200 Sparekonto SPAREBANKEN SØR		267 099 304,47	215 735 873,52
4200 FELLESKONTO SP.SK.BANKEN		9 230,00	2 650 678,00
4200 FELLESKONTO SPARESK.BANKEN		57 670,00	9 807 187,61
INTERIMSKONTI			
4200 MIDLERTIDIG MOTPOST.		58 468,00	(45 593,00)
FORDRINGER			
Fordringer skogfond	2	14 676 215,00	8 333 238,00
		<u>287 377 364,22</u>	<u>256 694 702,53</u>
EGENKAPITAL			
SKOGFOND OG RENTEMIDLER			
Skogfond	2	(268 664 329,76)	(246 580 121,90)
Rentemidler	3	(18 077 295,46)	(9 723 841,63)
PROSJEKTER			
Rentemidler prosjekt	3	(384 980,00)	(389 980,00)
4214 TILSKOTT TYNNING FROLAND		(759,00)	(759,00)
4225 Skogbruksplan Lyngdal		(250 000,00)	0,00
		<u>(287 377 364,22)</u>	<u>(256 694 702,53)</u>

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipp

Hovedprinsippet for regnskapet er at dette blir ført etter kontantprinsippet, men vi fraviker dette for innbetaling av trukket skogfond (Fordringer skogfond). Se forøvrig noter til det enkelte underregnskap.

Note 2 - Skogfond

Skogfond er spesifisert i eget underregnskap.

Note 3 - Rentemidler

Rentemidler er spesifisert i eget underregnskap.

Tabell 11 Utbetalinger fra skogfondet i 2023 spesifisert på formål.

Utbetaling skogfond 2023 - Agder	SKOGKULTUR M/SKF 85%	VEG M/SKF 85%	MILJØTILTAK	MERVERDIAVGIFT	DIVERSE FORMÅL	SKOGBRUKSPLAN	VEGVEDLIKEHOLD MM	TILB. BET. < 10 DA	OVERFØR. MELLOM SKTI	FRIGITT	Totalt
01 Risør	434 278,00	262 351,00	0,00	10 878,75	14 938,00	0,00	86 025,00	0,00	0,00	0,00	808 470,75
02 Grimstad	1 074 677,58	441 274,00	0,00	83 324,20	35 602,00	0,00	250 783,00	-2,00	0,00	0,00	1 885 658,78
03 Arendal	962 841,93	673 222,78	0,00	55 877,00	5 123,00	20 335,55	163 172,00	11 999,00	0,00	0,00	1 892 571,26
04 Kristiansand	2 842 589,77	4 514 297,24	0,00	143 136,75	16 882,00	46 577,90	447 242,76	0,00	-9 000,00	182 444,00	8 184 130,42
05 Lindsnes	8 117 602,00	10 566 664,03	15 450,00	558 211,07	50 518,00	919 647,23	629 264,00	-2,00	9 000,00	290 488,00	21 154 842,33
06 Farsund	882 774,50	537 841,30	0,00	46 153,11	2 312,00	740 444,02	42 586,00	0,00	25 855,00	0,00	2 277 966,93
07 Flekkefjord	240 542,00	662 967,46	0,00	100 724,90	18 647,00	1 488 853,62	310 910,35	-7 821,00	0,00	793,00	2 813 517,33
11 Gjerstad	1 435 614,50	1 049 618,00	0,00	16 777,00	10 888,00	0,00	97 709,00	-17 519,55	100 000,00	0,00	2 693 066,95
12 Vegårshei	2 396 605,75	1 215 812,75	0,00	46 401,50	51 333,00	0,00	232 925,93	0,00	0,00	0,00	3 942 078,93
13 Tvedestrand	699 713,00	1 329 582,00	0,00	456 783,25	8 019,00	64 440,25	386 231,75	18 599,00	0,00	0,00	2 963 368,25
14 Froland	1 703 180,89	3 663 783,72	0,00	98 752,58	38 307,00	0,00	341 841,70	0,00	0,00	0,00	5 843 845,89
15 Lillesand	278 189,50	181 530,25	0,00	0,00	8 717,00	0,00	26 768,62	0,00	0,00	0,00	495 206,37
16 Birkenes	3 374 510,47	3 658 453,83	0,00	240 335,81	61 425,00	7 200,00	598 905,80	0,00	0,00	0,00	7 940 830,91
17 Åmli	2 672 022,50	1 637 553,50	0,00	119 171,50	53 510,00	7 595,00	389 190,90	0,00	0,00	0,00	4 879 043,40
18 Iveland	898 645,62	590 872,00	0,00	60 880,38	19 381,00	0,00	207 503,00	0,00	0,00	0,00	1 777 282,00
19 Evje og Hornes	1 198 313,60	832 030,00	0,00	24 925,00	33 521,00	13 000,00	98 731,00	2 147,00	0,00	0,00	2 202 667,60
20 Bygland	1 520 379,00	742 566,88	0,00	146 206,60	29 204,00	900,00	148 774,37	3 419,00	0,00	60 624,00	2 662 073,85
21 Valle	367 050,00	0,00	0,00	64 728,04	8 618,00	0,00	68 620,68	0,00	0,00	0,00	509 016,72
22 Bykle	141 750,00	0,00	0,00	15 926,00	1 866,00	250,00	27 870,00	0,00	0,00	0,00	187 662,00
23 Vennesla	2 125 569,45	1 197 681,50	0,00	114 323,50	23 079,00	0,00	1 873,00	0,00	0,00	0,00	3 462 526,45
24 Åseral	263 854,00	718 800,00	0,00	19 770,00	4 965,00	0,00	2 695,00	0,00	0,00	0,00	1 009 884,00
25 Lyngdal	3 190 415,60	5 014 294,12	13 562,00	411 390,25	20 422,00	1 118 092,02	156 555,30	0,00	-55 208,70	160 553,00	10 030 075,59
26 Hægebostad	1 601 135,31	827 963,00	0,00	188 770,23	7 702,00	1 591 038,02	32 945,00	0,00	31 718,00	0,00	4 281 271,56
27 Kvinesdal	768 894,98	1 149 346,89	6 540,60	111 872,60	2 065,00	0,00	121 297,00	5 482,00	12 232,00	0,00	2 177 730,87
28 Sirdal	378 318,00	45 880,00	0,00	30 158,00	0,00	0,00	18 210,00	0,00	0,00	0,00	470 366,00
Sum	39 567 427,85	41 513 886,05	35 552,60	3 162 478,02	525 004,00	6 016 373,61	4 888 631,16	16 301,45	114 596,30	694 902,00	96 535 153,14

Rentemiddelregnskapet

I 2023 var renteinntektene fra skogfondet på hele 12 mill. kr, en økning på ca. 9 millioner fra 2022. Det er disse rentemidlene som fordeles og budsjettes til forbruk i 2024. Overføring til Landbruksdirektoratet, skogeierforening og Statsforvalteren følger standard satser jf. skogfondsforskriften og fordeles slik: 0–20 % trinnsats til Landbruksdirektoratet, 29 % til skogeierandelslag i Norges skogeierforbund og 15 % til Statsforvalteren. Resterende midler beholder kommunene. Agder – Team Revisjon AS reviderer Skogfondsregnskap og Rentemiddelregnskap for regnskapsåret 2023. Oppdrag utføres i samsvar med ISRS 4400 «Avtalte kontrollhandlinger».

Tabell 12 Rentemiddelregnskap 2023.

BALANSEREGNSKAP Rentemiddele 2023	Inngående balanse	Utbetalinger	Overført fylke, Ldir, andelslag	Innvunne renter	Andre inntekter	Satt av til prosjekt	Hentet fra prosjekt	Utgående balanse
00 Agder	(557 166,92)	412 336,00	(578 850,00)	0,00	(444,30)	0,00	0,00	(724 125,22)
01 Risør	(310 576,26)	44 020,00	103 828,00	(550 188,20)	0,00	0,00	0,00	(712 916,46)
02 Grimstad	(317 732,10)	37 351,00	103 547,00	(471 586,61)	0,00	0,00	0,00	(648 420,71)
04 Kristiansand	(680 368,62)	60 192,10	161 604,00	(821 074,45)	0,00	0,00	0,00	(1 279 646,97)
05 Lindesnes	(802 451,59)	94 582,00	417 448,00	(1 824 726,78)	0,00	0,00	0,00	(2 115 148,37)
06 Farsund	(426 620,05)	4 000,00	48 587,00	(276 017,10)	0,00	0,00	0,00	(650 050,15)
07 Flekkefjord	(236 516,43)	105 507,75	27 963,00	(232 759,89)	0,00	0,00	0,00	(335 805,57)
12 Vegårshei	(476 737,02)	53 862,00	171 236,00	(806 942,77)	0,00	0,00	0,00	(1 058 581,79)
14 Froland	(610 446,82)	221 534,13	247 196,00	(1 123 777,72)	0,00	0,00	0,00	(1 265 494,41)
16 Birkenes	(607 625,34)	135 196,16	230 942,00	(1 150 823,09)	0,00	0,00	0,00	(1 392 310,27)
17 Åmli	(639 323,33)	58 072,00	174 930,00	(847 502,48)	(12 200,00)	0,00	0,00	(1 266 023,81)
19 Evje og Hornnes	(573 507,35)	50 276,50	165 763,00	(773 400,88)	0,00	0,00	0,00	(1 130 868,73)
20 Bygland	(483 843,20)	16 379,75	93 680,00	(486 661,43)	0,00	0,00	0,00	(860 444,88)
21 Valle	(368 699,45)	4 000,00	35 564,00	(239 938,80)	0,00	0,00	0,00	(569 074,25)
23 Vennesla	(722 865,18)	39 098,66	128 229,00	(589 866,27)	0,00	0,00	0,00	(1 145 403,79)
24 Åseral	(202 684,97)	4 000,00	21 441,00	(151 302,98)	0,00	0,00	0,00	(328 546,95)
25 Lyngdal	(1 037 122,60)	82 737,25	194 563,00	(1 009 205,12)	(46 950,30)	250 000,00	0,00	(1 565 977,77)
26 Hægebostad	(334 774,98)	143 633,00	73 339,00	(363 492,91)	(2 465,00)	0,00	0,00	(483 760,89)
27 Kvinesdal	(204 331,69)	52 488,72	46 189,00	(248 993,44)	0,00	0,00	(5 000,00)	(359 647,41)
28 Sirdal	(130 447,73)	4 000,00	9 816,00	(68 415,33)	0,00	0,00	0,00	(185 047,06)
Totalt	(9 723 841,63)	1 623 267,02	1 877 015,00	(12 036 676,25)	(62 059,60)	250 000,00	(5 000,00)	(18 077 295,46)

Skogoppsyn Agder

Personale med skogfaglige oppgaver hos Statsforvalteren i Agder, landbruksavdelingen:

Tore Haugum, landbruksdirektør, Karl Gjermund Damli, fagleder skog / fylkesskogmester, Una Glende Janson, seniorrådgiver, Reidar Tveiten, seniorrådgiver, Branka Sapina, seniorrådgiver skogfond.

Tabell 13 Skogbruksansvarlige i kommunene, 2023.

Gjerstad/ Risør	Frode Lindland
Vegårshei/ Tvedestrand	Terje Flaten
Åmli	Helge Sines
Froland/ Arendal	Yngve Ramse Trædal
Grimstad	Karl Christian Langevoll
Iveland/ Evje og Hornnes	Lars Johan Skjeggedal
Birkenes/Lillesand	Tormod Amundsen
Bygland/Valle/Bykle	Inge Olav Fjalestad
Kristiansand	Bjørn Harald Sandvik og Ann Elin Teksdal
Vennesla	Rune Iveland
Lindesnes	Øyvind Jorstad og Arnar Christian Aas
Åseral	Caroline Iveland og Inge Olav Fjalestad
Hægebostad	John Ivar Bjelland
Lyngdal	Tor Martin Lohne
Farsund	Jan Fredrik Sundt/ Stig Alfred Eikeland
Kvinesdal	Edgar Vegge
Flekkefjord	Trond Konstali
Sirdal	Sverre Thele

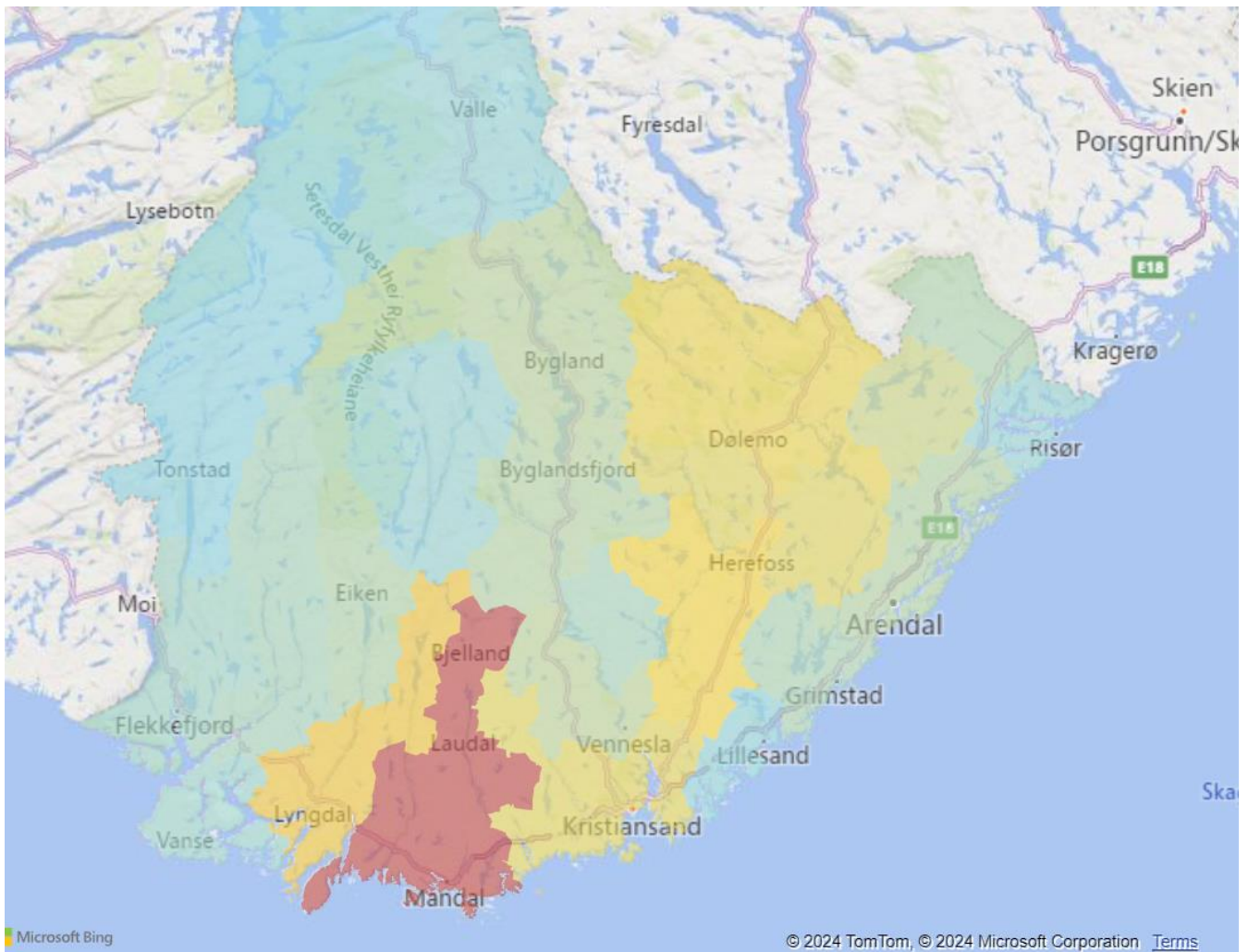

Fagsamling for skognæring og offentlig forvaltning, Marnardal 2023. Tema: ungskogpleie

Vedlegg

Tabell 14 Gjennomsnittlig avvirking siste fem år og total avvirking siste 5 år fordelt per kommune.

Nye kommuner bakover	Gjennomsnittlig avvirking 5 år	Avvirking siste 5 år
4205 Lindesnes	144 017	720 085
4225 Lyngdal	80 064	400 321
4216 Birkenes	70 954	354 771
4217 Åmli	65 583	327 914
4204 Kristiansand	59 885	299 427
4214 Froland	58 764	293 818
4212 Vegårshei	43 832	219 162
4223 Vennesla	34 829	174 145
4220 Bygland	32 981	164 903
4203 Arendal	30 337	151 684
4219 Evje og Hornnes	30 124	150 618
4213 Tvedestrand	29 176	145 878
4226 Hægebostad	27 267	136 337
4211 Gjerstad	26 377	131 885
4202 Grimstad	24 427	122 137
4218 Iveland	21 204	106 021
4227 Kvinesdal	20 968	104 840
4207 Flekkefjord	16 685	83 427
4206 Farsund	14 102	70 510
4224 Åseral	11 703	58 513
4201 Risør	10 528	52 639
4221 Valle	9 747	48 735
4215 Lillesand	7 965	39 826
4228 Sirdal	5 589	27 943
4222 Bykle	1 777	8 887
Totalt	878 885	4 394 426

Figur 8 Avvirkning siste 5 år fordelt per kommune illustrert i kart

Tabell 15 Nedre aldersgrense gammelskog og utvikling av gammelskog fra 2002-2017. Hentet fra Skogen i Norge, NIBIO rapport vol. 7 (142) 2021 side 48.

Tabell 31. Nedre aldersgrense gammelskog i henhold til arealtype og bonitet (år).

Table 31. Lower age limit for "old forest", relative to land cover and site productivity (years).

Arealtype Land cover	Bonitet Site productivity class	Gran Spruce	Furu Pine	Lauv Deciduous
Uproduktiv skog Productive forest	-	>135	>155	>120
	6-8	>135	>155	>120
Produktiv skog Unproductive forest	11-17	>120	>140	>100
	20-26	>105	>105	>80

Tabell 32. Utviklingen av gammelskog 2002-2017 (1000 ha).

Table 32. Development of "old forest" 2002-2017 (1000 ha).

Referanseår Reference year	Region																	
	Viken og Oslo		Innlandet		Vestfold og Telemark		Agder		Vestlandet		Trøndelag		Nordland		Troms og Finnmark		Alle All	
	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE	Areal	SE
2002	92	9	162	12	56	7	32	5	20	4	114	10	26	5	15	4	518	21
2007	134	11	219	14	123	10	52	7	44	6	165	12	35	5	19	4	791	26
2012	162	12	264	16	153	12	68	8	76	8	203	14	61	8	60	13	1048	32
2017	182	13	327	18	182	13	88	9	114	10	269	16	135	12	111	20	1408	39

«For å måle utviklingen av gammelskog over tid, bruker vi gammelskog som et uttrykk for skogens biologiske utvikling der den faktiske alderen for skogbestand er gruppert i henhold til produktivitet (bonitet) og treslag (Tabell 31). Denne alderen er satt betydelig høyere enn den vi normalt bruker for å angi at skogen er hogstmoden. Areal gammelskog har økt kontinuerlig siden 2002, i samtlige regioner (Tabell 32).»

[Microsoft Word - NIBIO RAPPORT 2021 7 142 \(unit.no\)](#)

Agderskogbruket i et norsk perspektiv

Tabell 16 Tall for skogbruket i Agder sammenliknet med Norge. Tall er hentet fra NIBIOs rapport 7 (142) fra 2021, Skogen i Norge, statistikk over skogforhold og skogressurser i Norge for perioden 2015-2019.

Agderskogen i tall			
	Norge	Agder	Agder i % av Norge
Areal			
Produktivt skogareal*	86 660 000 dekar	6 510 000 dekar	7,5 %
Uproduktivt skogareal	35 250 000 dekar	2 460 000 dekar	7,0 %
Annet tresatt areal*	21 880 000 dekar	1 280 000 dekar	3,6 %
Sum totalt (land)areal	323 780 000 dekar	16 530 000 dekar	5,1 %
Stående volum (m3) i skogen uten bark			
Produktivt skogareal*	898 329 000 m3	86 484 000 m3	9,6 %
Uproduktiv skog*	68 933 000 m3	8 240 000 m3	12,0 %
Sum stående volum	967 262 000 m3	94 724 000 m3	9,8 %
Årlig tilvekst i m3 (Hkl.2-5) på skogbruksmark *			
	21 978 000 m3	1 792 000 m3	8,2 %
Hogstvolum			
hogstvolum 2023	11 120 000 m3	856 936 m3	7,7 %
hogstvolum 2022	11 630 000 m3	901 237 m3	7,7 %
hogstvolum 2021	11 570 000 m3	903 095 m3	7,8 %
Skogkultur			
Nyplanting 2023	44 936 000 stk. (270 288 dekar)	2 178 392 stk. (13 804 dekar)	4,9 %
Markberedning 2023	88 000 dekar	7 424 dekar	8,4 %
Ungskogpleie 2023	271 000 dekar	32 069 dekar	12 %

- Det produktive skogarealet i Norge er på 86,6 millioner dekar.
- På Agder er det produktive skogarealet 6,5 millioner dekar, 7,5 % av Norges produktive skogareal.
- Skogarealet på Agder utgjør litt over 50% av totalarealet på Agder.
- Til sammenlikning utgjør jordbruksarealene 2,3 % på Agder.
- Antall trær i Norge er estimert til nesten 11 milliarder (for trær over 5 cm i brysthøyde).
- Agder har 708 millioner trær over 5 cm diameter i brysthøyde.
- I Norge står det 967 millioner m³ med tømmer (uten bark).
- 10 % av Norges tømmervolum står i Agder, totalt 94,7 millioner m³ uten bark
 - 6 % (24 555 000 m³) av granvolumet i Norge står i Agder.
 - 15 % (37 553 000 m³) av furuvolumet i Norge står i Agder.
 - 68 % (5 159 000 m³) av eikevolumet står i Agder.
- Den årlige tilveksten i Agder er på 1,8 millioner m³, og det avvirkes ca. 900 000 m³ per år.

STATSFORVALTEREN I AGDER

Postboks 504, 4804 Arendal | sfagpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ag